

12.4.2017

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite VM/504/03.01.00/2017

**Lausunto maakuntien rahoitusta koskevan lakiluonnoksen (HE 15/2017)
täydentämiseksi**

Kuopion kaupunginhallitus esittää lausuntonaan lakiluonnokseen seuraavaa:

Lakiluonnoksen 1 §:n mukaan maakuntien järjestämisvastuulla olevien tehtävien rahoitus toteutetaan maakunnille kohdentuvana yleiskatteellisena rahoituksena. Maakunnille on jätettävä liikkumavaraa itsehallinnon periaatteiden mukaisesti päättää vastuullaan olevien tehtävien järjestämisestä. Maakuntien on kuitenkin kyettävä hoitamaan niille säädetyt velvoitteet.

Maakunnille myönnettäisiin lakiluonnoksen 3 §:n mukaan valtion rahoitusta asukaskohtaisesti suoritettavan osuuden ja palvelujen tarvetta kuvaavien sekä olosuhdetekijöiden ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perusteella. Rahoituslain sääntelyn laajentuessa koskemaan muitakin maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvia tehtäviä kuin sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimintaa, rahoituksen määräytymisperusteisiin ehdotetaan lisättäväksi kasvu- palvelua kuvaavat tekijät sekä maatalousyrietykset. Näiden muutosten myötä tarvetekijöiden painoarvoihin on tullut muutoksia aikaisempaan verrattuna.

Nyt lausuttavana oleva luonnos ei huomioi sosiaali- ja terveydenhuollon ammattien tutkintoon johtavan peruskoulutuksen sekä täydennys- ja erikoistumiskoulutukseen liittyvän harjoittelun ja käytännön työelämäjaksojen toteuttamisen kustannuksia maakuntarahoitteisessa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannossa. Ko. toiminta on volyymeiltaan merkittävää erityisesti niissä maakunnissa, jotka ylläpitävät yliopistollisia sairaaloita ja joiden palvelutuotannossa toteutetaan järjestelmällisesti esim. opetusterveyskeskus- ja opetussosiaalikeskustoimintaa. Yliopistojen, korkeakoulujen ja 2. asteen oppilaitoksien suorittamat ns. opetuskorvaukset ovat ao. palvelutuotannolle opetustoiminnasta aiheutuvaan perustehtävän tuottavuustaakkaan nähden lähinnä symbolisia. Tästä syystä maakuntien sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusperusteisiin tulisi lisätä koulutuserroin, joka kompensoisi erityisesti ns. yliopistollisille maakunnille rahoituksellisesti ao. opetuksesta peruspalvelutuotannolle aiheutuvaa kustannustekijää.

Yliopistolliset sairaalat ylläpitävät erityistason palvelutuotantoa, valmiutta ja osaamista ilman takeita siitä, että niistä aiheutuvat kustannukset tulevat kate- tuiksi yhteistyöalueen tai muiden maakuntien palveluostoilla. Näiden kansal- lisen tason tehtävien kustannusrakennetta tulisi arvioida ja huolehtia tarvitta- essa valtion erillisrahoituksesta ao. toiminnan ja palveluiden ylläpitämiseksi

12.4.2017

Suomessa erityisesti sosioekonomisten väestöryhmien väliset terveys- ja hyvinvointierot ovat merkittäviä. Hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) edistämisen kertoiimeen tulisikin sisällyttää vahvalla osuudella nämä huomioivat eriarvoisuus- ja terveyserokertoimet (ERIARVO) ja kasvattaa tämän HYTE- ja ERIARVO-kertoimen kokonaisosuutta n. 2 %:iin koko laskentaperusteista.

Maakuntien toiminnan ja niiden järjestämisvastuulla olevan palvelutuotannon kehittämisen tukemiseen tulee varautua valtion erillisrahoituksella. Tämän olisi luontevaa suuntautua erityisesti kannustamaan esim. maakuntien omaehtoista keskinäistä yhteistyötä ja niiden yhteisesti sopimia ao. tehtäviin liittyviä esim. MASOTE-tyyppisiä rakenteita ja muuta maakuntien itse päättämää yhteistyöaluetasoisena toteutettavaa toimintaa.

Lakiluonnoksen 5 §:n mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien laskennallisia kustannuksia tarkistettaessa käytettäisiin kahden viimeisimmän tilastoidun vuoden keskiarvoa. Sen sijaan maakunnalle siirtyvien muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien laskennallisia kustannuksia tarkistettaessa käytetään toteutuneita kustannuksia viimeisimmältä tilastoidulta vuodelta. Viimeisimmän tilastoidun vuoden käyttö vähentää viivettä toteutuneiden kustannusten ja varainhoitovuoden välillä.

Valtion rahoituksen tarkistamisesta säädetään lakiluonnoksen 6 §:ssä. Maakunnan muiden tehtävien kuin sosiaali- ja terveydenhuoltotehtävien laskennallisia kustannuksia tarkistettaessa toteutuneista kustannuksista ehdotetaan otettavan huomioon vain palkkamenojen kehitys, minkä vuoksi kustannuksiin kohdistettaisiin osittainen indeksitarkistus. Maakunnan hoitamien muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien kustannuksissa nousevat muutkin kustannuserät kuin pelkästään palkkamenot. Siten kokonaiskustannuksiin tulee kohdistumaan leikkauspainetta. Näiden tehtävien kokonaisrahoitusta ei ole myöskään tarkistettu kustannustasoa vastaavaksi. Tämäkin tulee aiheuttamaan leikkauspainetta näiden tehtävien hoidossa.

Lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetään kasvupalvelukertoimen muodostamisesta sekä kertoimen perusteella määräytyvistä laskennallisista kustannuksista. Kasvupalvelukertoimen tarvetekijöihin ja niiden painoarvoihin ei ole mahdollista ottaa kantaa, koska niiden määrittelyn taustalla olevia tietoja ei ole käytettävissä.

Kuopion kaupunginhallitus

Petteri Paronen
kaupunginjohtajaHeikki Vienola
hallintojohtaja